

# ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

## Лекція 1 (2 год.)

### ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ БІОГРАФІЇ ЯК ЖАНРУ

#### План

1. Історія розвитку художньої біографії.
2. Художня біографістика – окремий дослідницький напрям.
3. Характерні атрибутивні ознаки художньої біографії.
4. Модусні характеристики художньої біографії.

#### Література

##### Основна:

1. Галич О. Критерії розрізнення історичної та документально-біографічної прози. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки. 2010. № 2. С. 44 – 49.
2. Галич О. Дацюк О., Мороз Л. Предмет біографії та її провідні жанрові риси. *Галич О. Художня біографія: проблеми теорії та історії: монографія* Рівне : Б.в., 1999. С. 3 – 26.
3. Галича О. Термінологія сучасної документалістики. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Вип. 26. Житомир, 2006. С. 47 – 49.
4. Марінеско В. Жанр літературної біографії у фокусі дослідницької уваги: здобутки та перспективи наукових пошуків. *Держави та регіони*. Серія: Гуманітарні науки. 2014. № 1-2 (36-37). С. 20 – 24.
5. Моруа А. О биографии как художественном произведении. *Писатели Франции о литературе*. Москва : Прогресс, 1978. С. 121 – 134.
6. Потницева Т. Биография как жанр английской литературы XVIII–XIX вв. : автореф. дис. ... д-ра филол. наук. Москва, 1993. 35 с.

##### Додаткова:

1. Дацюк О. Особливості жанрової еволюції сучасної художньої біографії : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. Рівне, 1997. 16 с.
2. Черкашина Т. Наративні особливості художньо-біографічної прози: автор і читач : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06. Тернопіль, 2007. 20 с.

## Лекція 2 (2 год.)

### ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА СПЕЦИФІКА БІОГРАФІЧНОЇ ПРОЗИ МАЛИХ ЖАНРОВИХ ФОРМ

#### План

1. Жанрові особливості українських історико-біографічних оповідань про письменників.
2. Жанрово-стильова специфіка оповідань про митців Р. Іваничука «Василь Васильович», А. Соломко «Цвіт папороті», М. Чернявського «Напередодні».

3. Роль документа у структурі творів про митців. Вигадливість художнього моделювання.

4. Специфіка образотворення в оповіданнях про письменників.

### **Література**

1. Богданова М. Жанрові особливості українського історико-біографічного оповідання ХХ століття про митців. Актуальні проблеми слов'янської філології : міжвузівський збірник наукових статей. Київ-Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. Вип. XI: Лінгвістика і літературознавство. Ч. II. С. 382-388.

2. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть : специфіка, генеза, перспективи : монографія. Луганськ : Знання, 2001. 246 с.

3. Дерево пам'яті : для старшого шкільного віку: у 4 вип. / упор. текстів та іл., авт. передм. й прим. В. Шевчука. Київ : Веселка, 1995. Том 4 : Присвячений митцям минулого. 396 с.

4. Особливості українського історико-біографічного оповідання URL : <http://delayreferat.ru/news.php?readmore=687>.

### **Лекції 3-4 (4 год.)**

## **ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬО-ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ШЕВЧЕНКІАНИ**

### **План**

1. Особливості традиційних (сюжетно-подієвих) творів.

2. Літературний портрет Т. Шевченка у творах В. Дарди:

а) синтез відомих біографічних фактів із художнім домислом у повісті «Його кохана»;

б) жанрово-стильова специфіка художньої біографії «Переяславські дзвони».

### **Література**

1. Галич О., Дацюк О., Мороз Л. Художня біографія : проблеми теорії та історії : монографія. Рівне, 1999. 94 с.

2. Проценко О. Роман В.Дарди «Переяславські дзвони»: до проблеми жанру та стилю. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Філологічні науки. Луганськ: ЛНУ, 2014. № 1 (284). С. 96-104.

3. Проценко О. Художні особливості моделювання образу Т. Шевченка у творах В. Дарди. *Українська література в загальноєвропейському контексті*: збірник наукових праць. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2018. С. 259–263.

### **Лекції 5 (2 год.)**

## **СВОЄРІДНІСТЬ БІОГРАФІЧНИХ ТВОРІВ ПРО І. ФРАНКА**

### **План**

1. Специфіка художнього відтворення подій, характерів, явищ у романі П. Колесника «Поет під час облоги»:

а) роль документів у створенні художньої біографії;

- б) особливості художнього домислу;
- в) літературний портрет І. Франка, специфіка моделювання.

#### **Література**

1. Басс І., Каспрук А. Іван Франко : життєвий і творчий шлях. Київ : Наукова думка, 1983. 455 с.
2. Возняк М. Велетені думки і праці : шлях життя і боротьби Івана Франка. [Під ред. О. Н. Мороза, М. Ф. Нечитайлюка]. Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1958. 304 с.
3. Галич О. Критерії розрізнення історичної та документально-біографічної прози. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки. 2010. № 2. С. 44-49.
4. Проценко О. Від факту до художнього моделювання (за романом П. Колесника «Поет під час облоги»). *Вісник Запорізького національного університету*: збірник наукових статей. Серія: Філологічні науки. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. № 2. С. 93-97.
5. Проценко О. Жанрово-стильова своєрідність роману П. Колесника «Поет під час облоги». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Філологічні науки. Луганськ: ЛНУ, 2013. № 22 (281). С. 163-169.

#### **Лекції 6-7 (4 год.)**

### **СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОЇ ШЕВЧЕНКІАНИ**

#### **План**

1. Особливості асоціативно-психологічного письма: поєднання концептуального й перцептуального часу в єдину структуру часу художнього.
2. Літературний портрет Т. Шевченка у романі Вас. Шевчука «Син волі»:
  - а) хронологічний принцип побудови розповіді;
  - б) глибоке відображення внутрішнього світу героя;
  - в) роль інтертекстуальних вкраплень у творі.

#### **Література**

1. Дзюба І. Тарас Шевченко: Життя і творчість. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 702 с.
2. Кониський О. Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя. Київ : Дніпро, 1991. 702 с.
3. Пінчук Т., Сизоненко Н. Рецепція феномена втіленого сенсу життя Сковороди та Шевченка в наукових дослідженнях Василя Шевчука. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка* : Філологічні науки. 2009. № 19 (182). С. 205 – 212.
4. Проценко О. Особливості поетики роману Вас. Шевчука «Син волі». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Філологічні науки. Луганськ: ЛНУ, 2013. № 4 (263). С. 167-175.
5. Проценко О. Трансформація історичної правди в художню в романі Вас. Шевчука «Син волі». *Тарас Шевченко і сьогодення* : матеріали III

Всеукраїнської науково-практичної конференції. Сімферополь: ФОП Куртбедінова Д.А., 2013. С. 66-69.

### Лекція 8 (2 год.)

## ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ФРАНКІАНИ

### План

1. Художнє осмислення образу І. Франка в романі З. Легкого «Се мого серця драма».
2. Мотив пророка в романі З. Легкого «Се мого серця драма».
3. Роль документів у створенні художньої біографії.
4. Особливості моделювання внутрішньої характеристики головного персонажа.

### Література

1. Басс І., Каспрук А. Іван Франко : життєвий і творчий шлях. Київ : Наукова думка, 1983. 455 с.
2. Возняк М. Велетень думки і праці : шлях життя і боротьби Івана Франка. [Під ред. О. Н. Мороза, М. Ф. Нечиталюка]. Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1958. 304 с.
3. Галич О. Критерії розрізнення історичної та документально-біографічної прози. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки. 2010. № 2. С. 44 – 49.
4. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть : специфіка, генеза, перспективи : монографія. Луганськ : Знання, 2001. 246 с.
5. Осадчий В. Між берегами добра і зла. *Літературна Україна*. 2007. 20 вересня.
6. Проценко О. «Дві правди» в романі З. Легкого «Се мого серця драма». *Матеріали міжвишівських наукових читань «Українська література від давнини до сучасності: парадигми, напрямки, проблеми»*: до 105-річчя від дня народження доктора філологічних наук, професора Михайла Давидовича Бернштейна 25 лютого 2016 р. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. С. 118-120.
7. Проценко О. «Загадковий феномен душі» І. Франка в романі З. Легкого «Се мого серця драма». *Література й історія* : матеріали Всеукраїнської наукової конференції (11 – 12 жовтня 2018 р.). Запоріжжя : ЗНУ, 2018. С. 135-138.
8. Різник Л. Цехмістер прозового цеху з Мурованого : до 75-річчя Зіновія Легкого. *Дзвін*. 2015. № 1. С. 135-140.